

Signers:

Name	Method	Date
Misund, Kristin	BANKID_MOBILE	2021-03-23 15:36 GMT+1
Andenæs, Arvid	BANKID	2021-03-23 16:01 GMT+1
Kristiansen, Merete Nygaard	BANKID	2021-03-23 16:18 GMT+1
Løkling, Jan	BANKID_MOBILE	2021-03-23 16:21 GMT+1
Bovim, Gunnar	BANKID_MOBILE	2021-03-23 16:49 GMT+1
Fladmark, Helene Falch	BANKID_MOBILE	2021-03-23 17:00 GMT+1
Johnsen, Sigbjørn	BANKID	2021-03-23 17:57 GMT+1
Wærness, Eirik	BANKID_MOBILE	2021-03-23 22:35 GMT+1
Nyhus, Håkon Øveland	BANKID_MOBILE	2021-03-24 08:37 GMT+1
Sørensen, Karin Ammerud	BANKID_MOBILE	2021-03-25 10:23 GMT+1
Lunde, Jørund Ødegård	BANKID_MOBILE	2021-03-25 13:18 GMT+1
Haugli, Håkon	BANKID_MOBILE	2021-03-25 19:09 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
491E09DBAAB140338060005D78CBE7A6

Årsberetning 2020

VIRKSOMHETENS ART

Innovasjon Norge ble stiftet 19. desember 2003, har hovedkontor i Oslo, regionkontorer i hele landet og tilstedeværelse i 23 internasjonale markeder. Selskapet eies 51 prosent av Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og 49 prosent av fylkeskommunene. Innovasjon Norge er organisert som et særlovsselskap, hvor selskapets styre har et selvstendig ansvar for virksomheten og resultatene som oppnås. Styret er ansvarlig for forvaltning og forsvarlig organisering av Innovasjon Norges virksomhet. Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet. Innovasjon Norge forholder seg til retningslinjer for eierstyring av selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde. I tråd med krav fra Nærings- og fiskeridepartementet følger selskapet anbefalingene fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) om eierstyring og selskapsledelse så langt det er relevant for selskapet.

ET KRISEÅR FOR NORSK NÆRINGSLIV

– INNOVASJON NORGE SOM BEREDSKAPSORGANISASJON

Den globale koronapandemien har gitt et tilbakeslag som vil prege norsk og internasjonal økonomi i lang tid fremover. For store deler av norsk næringsliv ble 2020 et kriseår, men krisen har rammet ulikt og ikke alle deler av næringslivet er like berørt. Innovasjon Norges rolle er å utløse investeringer i omstilling, innovasjon og internasjonalisering. Det har også vært rollen til selskapet under krisen. I 2020 har rollen som beredskapsorganisasjon for myndighetene - ved å sørge for at den langsiktige omstillingsevnen til næringslivet ikke stopper opp - vært den viktigste. Med doble låne- og tilskuddsrammer har aktiviteten og innsatsen vært stor, for å bidra til at Norge kommer ut av krisen med et konkurransedyktig og bærekraftig næringsliv.

Allerede før krisen var det av avgjørende betydning for Norge å utvikle et mer diversifisert og bærekraftig næringsliv. Bærekraftig verdiskaping er en forutsetning for våre fremtidige generasjoners velferd. OECD peker i sin analyse av Norges innovasjonssystem (2017) på at Norge står overfor en tredobbel omstillingsutfordring: Å gå fra en sårbar petroleumbasert økonomi til en mer diversifisert, robust økonomi, å utvikle et mer konkurranseorientert og effektivt forsknings- og innovasjonssystem, og sikre at dette systemet er bedre innrettet for å adressere større samfunnsutfordringer.

Omstillingen til grønne og bærekraftige forretningsmodeller er ikke risikofritt. Det er derfor en bekymring at det grønne skiftet bremses opp i en koronakrise som så sterkt påvirker bedriftenes resultat. Røde tall gir ikke grønn omstilling. Innovasjon Norge har derfor rettet en spesiell innsats mot prosjekter som skal bidra til å løse klimakrisen. Gjennom Innovasjon Norges lån og tilskudd har bidragene til grønn omstilling doblet seg i 2020.

EU har gjennom sin vekststrategi «Grønn giv» fått på plass konkrete tiltak og instrumenter som skal sikre at lavutslippssamfunnet nås samtidig som ny og lønnsom teknologi utvikles i Europa. Markedsmulighetene for grønne verdikjeder øker og norsk næringsliv har gode forutsetninger for å ta deler av dette markedet. Innovasjon Norge har derfor lagt ned betydelig innsats for å trekke frem og synliggjøre disse mulighetene og samtidig ha kompetanse om de finansielle strømmene og regelverkene som følger EUs strategier slik som EU-programmene, IPCEI og klassifiseringssystemet for å vurdere bærekraftsrisiko.

Krisen har også bidratt til en «sjokkdigitalisering» og mange bedrifter evnet å snu seg raskt og overføre aktiviteter til digitale kanaler og utvikle nye forretningsmodeller. For første gang er IKT den største sektoren i Innovasjon Norges portefølje. Digitaliseringen har skutt fart under krisen og kan bidra til at vi har et mer omstillingsdyktig næringsliv fremover.

Gjennom de siste årene, har Norge lyktes bedre med entreprenørskap. I likhet med andre land i Europa, har det vært en utfordring å få bedrifter til å vokse. Tilgang på kapital har vært en del av utfordringen. I 2020 ble det børsnotert rekordmange nye norske bedrifter, mange av disse er teknologibedrifter og mange har på ulike tidspunkter vært kunder av Innovasjon Norge. Også fremover vil Norge ha behov for flere gode gründere og bedrifter som vokser og skaper verdier og arbeidsplasser. I 2020 økte også Innovasjon Norges innsats for gründere, blant annet gjennom økte låne- og tilskuddsordninger og målrettede tiltak for gründermiljøer.

Krisen har rammet norsk handel med utlandet og skapt usikkerhet om veien videre. Fra en dag til en annen ble verdikjeder brutt, handelshindringer oppsto og vi opplever en økning av proteksjonisme og blokkdannelser i handelspolitikken. Norsk eksport må øke og diversifiseres i årene som kommer skal vi kompensere for bortfallet av inntekter fra olje og gass. En liten og åpen økonomi som vår er avhengig av at næringslivet når ut med sine varer og tjenester til internasjonale markeder. Det er derfor avgjørende at Norge har et kompetent og fleksibelt støtteapparat for å bistå norske bedrifter internasjonalt. Innovasjon Norge iverksatte i 2020 en ny strategi for eksport- og internasjonaliseringsoppdraget. En større omorganisering av våre kontor i utlandet er gjennomført for å sikre et mer spisset og fleksibelt apparat som kan jobbe strategisk mot konkrete markedsmuligheter for norske produkter og løsninger.

I 2020 har Innovasjon Norge håndtert en betydelig større og bredere oppdragsportefølje enn i et normalår. I tillegg er selskapet direkte påvirket av de smitteverntiltakene som er iverksatt i Norge og internasjonalt. En dobling av låne- og tilskuddsvolumet har vært mulig fordi selskapets ansatte har strukket seg svært langt. I en krevende situasjon har selskapets ansatte lagt ned en ekstraordinær innsats.

Styret er svært tilfreds med leveransene og den innsatsen som er lagt ned. Forenkling og løpende omprioriteringer av ressurser og aktiviteter har vært nødvendig for å kunne levere på den ekstraordinært store oppdragsporteføljen. Samtidig er det oppgaver selskapet i 2020 ikke har kunnet gjennomføre pga. koronarestriksjoner og konsekvensene av disse. Selskapet har på et imponerende vis hurtig omstilt organisasjonen for å også kunne håndtere flere ekstraordinære oppdrag som har krevd rask oppbygging av nye kundeflater, systemer og fagmiljøer.

FORMÅLET MED INNOVASJON NORGE

Innovasjon Norges formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge ble etablert gjennom en sammenslåing av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Norges Eksportråd, Norges Turistråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere. Bakgrunnen var et ønske om å forenkle virkemiddelapparatet for innovasjon og næringsutvikling.

Gjennom Innovasjon Norges kontorer i alle landets fylker og i 23 land, har næringslivet én dør inn til virkemiddelapparatet. Organisasjonen binder sammen det lokale, det regionale, det nasjonale og det internasjonale på ett og samme sted. Våre medarbeidere kjenner bedriftene og deres utfordringer og rammebetingelser i Norge, og mulighetene i de markedene som er viktigst for norsk næringsliv.

For de små og mellomstore bedriftene er Innovasjon Norge en sparringpartner som byr på kompetanse, nettverk og kapital. Næringslivet kan bruke sin tid til å utvikle nye produkter og

tjenester. De trenger ikke kjenne til de ulike tjenestene. Innovasjon Norges rådgivere skal se mulighetene og utfordringene og identifisere ordninger som kan være til hjelp for dem. Dersom Innovasjon Norge ikke kan bistå, skal rådgiverne sette bedriftene i kontakt med andre private og offentlige aktørene som kan gjøre det. På den måten bygger Innovasjon Norge broer mellom kompetansemiljøer, virkemiddelaktører og investorer.

Innovasjon Norge mottok i 2020 bevilgninger og oppdrag formulert i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet, Samferdselsdepartementet, fylkeskommunene, fylkesmennene og andre offentlige aktører. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevene en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav til Innovasjon Norges virksomhet. Brevene gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilgningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester. Innovasjon Norge tilbyr finansierings-, rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester.

For å vurdere Innovasjon Norges bidrag til hovedmål og delmål er det etablert et mål- og resultatstyringssystem¹ (MRS) som, sammen med evalueringer og andre støttende analyser, gir selskapet, oppdragsgivere, eiere og andre interessenter relevant styringsinformasjon om selskapets virksomhet og måloppnåelse.

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere og ligger til grunn for alle oppdrag som gis selskapet. Målstrukturen er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom eiere, oppdragsgivere og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med denne målstrukturen.

LEVERANSER OG EFFEKTER I 2020

I 2020 har Innovasjon Norge vært en sentral aktør i å motvirke de negative konsekvensene av koronakrisen på norsk næringsliv. Formålet med krisepakken har vært å videreføre innsatsen for å omstille norsk økonomi og utvikle et mer allsidig og bærekraftig næringsliv. Selskapets hovedfokus har vært å legge til rette for at flest mulig innovative og levedyktige bedrifter kommer styrket ut av krisen, evner å eksportere sine varer og tjenester og drar nytte av EUs virkemidler.

Til sammen 9,5 milliarder kroner ble bevilget til Innovasjon Norge av Stortinget og fylkestingene. Sammen med låneordningene, bidro Innovasjon Norge i 2020 med 13,3 milliarder kroner til næringslivet. Dette omfattet lån, tilskudd, garantier, rådgivning, profilering og nettverk gjennom Innovasjon Norges ulike tjenester. Midler bevilget fra Innovasjon Norge gikk til investeringer i næringslivet på til sammen 32,8 milliarder kroner.

96 prosent av bedriftene oppgir at Innovasjon Norges bidrag i høy eller middels grad har vært utslagsgivende for at deres prosjekt ble satt i gang. En krone fra Innovasjon Norge i form av kapital eller rådgivning matches av 1,5 kroner i egenfinansiering eller finansiering fra andre finansieringskilder til utviklingsprosjekter og investeringer. I tillegg bidrar Innovasjon Norge som sparringpartner også til mange andre innovasjons- og internasjonaliseringsaktiviteter gjennom å tilføre kompetanse og nettverk.

¹ For mer informasjon vises til metodedokument på [innovasjon norge.no](https://www.innovasjon norge.no)

Tallene for 2020 (utvikling i årene 2003-2019) fra Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA) indikerer at effekten av støtte fra Innovasjon Norge holder seg på et høyt nivå. Ikke for noe delmål, målgruppe eller virkemiddel, er det endrede effekter å rapportere som krever spesiell oppfølging. Imidlertid er det for første gang signifikante estimater for Miljøteknologiordningen, og det er høyere estimater enn tidligere for internasjonal markedsrådgivning. Begge deler skyldes nok først og fremst at det nå er store nok populasjoner til å kunne analysere effekter etter den valgte metoden.

Samlet for alle aksjeselskap som har fått støtte fra Innovasjon Norge, har de en årlig mervest på alle de tre effektindikatorne over en treårsperiode sammenlignet med kontrollgruppen: en årlig mervest i salgsinntekter på 10,3 prosentpoeng (2019: 9,0), en årlig mervest i verdiskaping på 8,7 prosentpoeng (2019: 8,3) og en årlig mervest i produktivitet på 4,0 prosentpoeng (2019: 4,0).

- Flere gode gründere

Innovasjon Norge ga i 2020 tilsagn for 3,2 milliarder kroner innenfor delmålet flere gode gründere. I tillegg kommer verdien av Innovasjon Norges rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester. Totalt deltok 240 selskaper i programmene Globale akseleratorer i 2020, andelen bedrifter som har deltatt i programmene har økt med 46 prosent fra 2019, da deltok 164 bedrifter.

Årets undersøkelse viser at disse kundene i gjennomsnitt har en årlig mervest i salgsinntekter på 15,8 prosentpoeng mer enn sammenliknbare bedrifter uten støtte. Tilsvarende tall for verdiskaping er 16,6 prosentpoeng, for produktivitet 10,2 prosentpoeng og for antall årsverk 6,0 prosentpoeng.

Som et ledd i å møte koronakrisen introduserte Innovasjon Norge et utvidet tilbud til gründere gjennom kommersialiseringstilskudd fase 2, økt ramme på oppstartslån, samt muligheten for å kunne motta kommersialiseringstilskudd og oppstartslån i kombinasjon. Tidligere måtte bedriftene velge mellom tilskudd og lån. Innovasjon Norge forvaltet også en krisestøtteordning for økosystemene som støtter opp om gründer- og oppstartsvirksomhet.

Tilgang til ulike former for finansiering i kombinasjon med kompetanse er viktig for unge innovative selskaper for at de skal overleve livsløpet fra kommersialisering til skalering og vekst. I 2020 ble det bevilget 1 338 tilsagn på markedsavklaring- og kommersialiseringstilskudd. Totalt 404 gründerbedrifter mottok oppstartslån på til sammen 724 millioner kroner. Oppstartslånet gir gründerbedrifter kapital å bygge selskapet videre.

Styret merker seg at for gründerbedrifter med stort markedspotensial og høy teknologi- og markedsrisiko og som også har vekstambisjoner er tilgangen til kapital stadig utfordrende. Risikoen er ofte for høy for private investorer i den tidligste fasen i slike selskaper. De senere årene har vi sett at EU og andre europeiske land har fokusert mer og mer på såkalt «blended financing» for disse selskapene. Innovasjon Norge jobber for å koble nasjonale og europeiske virkemidler og videreutvikle samarbeide med private banker, for å sikre europeisk vekstkraft til norske vekstselskaper.

- Flere vekstkraftige bedrifter

Innovasjon Norge ga i 2020 tilsagn for 8,1 milliarder kroner innenfor delmålet flere vekstkraftige bedrifter (bedrifter eldre enn tre år). I tillegg kommer tilsagn til landbruket og verdien av Innovasjon Norges rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester.

Dette er en betydelig økning fra de foregående årene. I 2020 gikk 8,1 milliarder kroner (61 prosentpoeng) av totalt 13,3 milliarder kroner til denne målgruppen og skyldes de økte rammene selskapet forvaltet for å demme opp for koronakrisen.

Årets undersøkelse viser at bedrifter innen denne kategorien som mottar støtte fra Innovasjon Norge har større vekst både i salgsinntekter (6,2 prosentpoeng), verdiskaping (5,2 prosentpoeng) og produktivitet (2,5 prosentpoeng), sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke er benytter Innovasjon Norge tjenester. Det samme gjelder for vekst i antall årsverk.

Omstillingen av norsk økonomi er avhengig av at flere bedrifter vokser og lykkes i den internasjonale konkurransen – enten denne er på hjemmemarkedet (import) eller på internasjonale eksportmarkeder. Innovasjon Norge bidrar med vekstfinansiering og kobling til kompetanse og nettverk både i Norge og eksportmarkedene, for å møte behovene til innovative selskaper med vekstambisjoner.

Bedrifter som har fått internasjonal markedsrådgivning fra Innovasjon Norges kontorer i utlandet har 12,4 prosentpoeng høyere vekst i omsetning, 8,2 prosentpoeng høyere vekst i verdiskaping og 5,1 prosentpoeng høyere vekst i produktivitet enn sammenliknbare bedrifter som ikke har benyttet seg av tilbudet, viser MRS målingene i 2020.

EUs programmer blir en stadig viktigere døråpner både til internasjonale markeder, kompetanse og finansiering for vekst og har vært et prioritert område. 2020 var et særdeles godt år for norske bedrifter som hentet 270 millioner kroner i tilskudd og 455 millioner kroner i egenkapital gjennom EIC Accelerator og 82 millioner kroner gjennom Fast Track to Innovation. Innovasjon Norge har siden 2017 inngått et betydelig samarbeid med European Investment Fund (EIF). Med den nye avtalen med EIF som ble signert våren 2019, er det samlede avtaleforholdet for risikoavlastning på innovasjons- og risikolån på 1,9 milliarder kroner.

Innovasjon Norge legger i vår strategi vekt på å øke innsatsen innen etterspørselsdrevet innovasjon. Formålet er å bidra til å modne offentlige markeder, og senke markedsrisikoen i attraktive vekstmarkeder for innovative norske bedrifter som jobber med å utvikle nye løsninger på samfunnsutfordringer. Ordningen Innovasjonspartnerskap er helt sentral i Innovasjon Norges voksende strategiske satsing på etterspørselsdrevet innovasjon. I første halvdel av 2020 ble det lyst ut 75 millioner kroner til offentlig-private samarbeid. På grunn av stor interesse, gode prosjekter, og ekstraordinære bevilgninger i forbindelse med covid-19, ble det i denne runden finansiert prosjekter for i underkant av 100 millioner kroner.

Styret har i utviklingen av ny selskapsstrategi uttrykt Innovasjon Norges ambisjon om å bidra til en enkel vei til europeiske virkemidler for norske bedrifter, og har merket seg at det i 2020 ble tatt viktige beslutninger om Norges deltakelse i fremtidige EU-programmer. Det er lagt et solid grunnlag for å se nasjonale og europeiske virkemidler i sammenheng, blant annet gjennom et forsterket samarbeid med Norges Forskningsråd.

- Flere innovative næringsmiljøer

Innovasjon Norge bidrar i regionale partnerskap, gjennom samspill med andre virkemiddelaktører og ved å være sparringpartner for bedrifter i hele landet til oppnåelse av dette delmålet. I tillegg ble det i 2020 gitt tilsagn for 298 millioner kroner innenfor delmålet flere innovative næringsmiljøer. Dette omfatter nettverksvirkemidler til utviklingsprosjekter innenfor klyngeprogrammet Norwegian

Innovation Clusters, bedriftsnettverk og et kompetansesenter for regional omstilling. Ved utgangen av 2020 var det 32 klynger innenfor klyngeprogrammet.

Disse virkemidlene bidrar på en effektiv måte til samarbeidsorientert utvikling hos et stort antall bedrifter. Slike utviklingsprosjekter har positiv effekt på innovasjon og verdiskaping. Innovasjon Norges virkemidler har som formål å legge til rette for at disse grupperingene av aktører oppnår positive effekter som de ikke får til alene.

For bedrifter som deltar i nettverk og klyngemiljøer viser kundeeffektundersøkelsen betydelige vekst de tre første årene, både for salgsinntekter (16,4 prosentpoeng), verdiskaping (15,7 prosentpoeng), produktivitet (5 prosentpoeng) og antall årsverk (5,9 prosentpoeng), sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke er benytter Innovasjon Norges tjenester. I tillegg ser det ut til at deltakere i slike nettverk er bedre til å samarbeide og benytte andre typer virkemidler for forskning og innovasjon, inklusive EU-virkemidler.

Styret har i selskapsstrategien pekt på partnerskap som en avgjørende nøkkel til Innovasjon Norges måloppnåelse. Som konsekvens av den ekstraordinære situasjonen norsk næringsliv har vært i, er samspillet med fylkeskommuner, næringsklynger og andre virkemiddelaktører styrket i 2020. Styret vil understreke betydningen av dette samarbeidet også i årene fremover.

Kontinuerlig videreutvikling av effektmålingene

Det er krevende å måle effekter av Innovasjon Norges samlede aktiviteter. Styret er godt fornøyd med at Innovasjon Norge har lagt vekt på å utforske, tilegne seg og kommunisere ny kunnskap om hvilke tjenester og ordninger som gir best effekt i nærings- og innovasjonspolitikken. Både ny effektmålingsmetodikk og investering i analyse av egne data gjennom et analysesenter bidrar til kontinuierlig kvalitetsutvikling.

Til sammen gir evalueringer, utredninger, analyser og effektmålinger viktig styringsinformasjon og et kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av selskapet. Styret er opptatt av at selskapet fortsetter dette arbeidet og kommuniserer læringen til eiere, oppdragsgivere og andre interessenter.

SÆRSKILTE TEMAER I 2020

Få kunne sett for seg hvor alvorlig og dyp krise verden og Norge ville stå overfor i 2020. Innovasjon Norge har hatt en sentral rolle i å støtte næringslivet i en svært krevende periode. Styret har i samråd med administrasjonen prioritert leveransene av **krisepakkene til næringslivet** dette året. Selskapet fikk doblet sine rammer og det har krevd betydelig ekstrainsats og mobilisering for å sikre at krisemidlene når ut til gode innovative prosjekter i hele landet. Reiselivsnæringen er en av de næringene som har blitt hardest rammet av pandemien og Innovasjon Norge har hatt flere ekstraordinære tiltakspakker rettet mot denne delen av næringslivet. Målene ligger fast: flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer som kan bidra til et omstillingsdyktig Norge også etter krisen.

På grunn av kritesituasjonen har Innovasjon Norge i større grad enn et normalår utøvet **rollen som innovasjonspolitisk rådgiver**, både ved å oppdatere eiere og oppdragsgivere om status for norsk næringsliv gjennom lytteposten og ved å gi en rekke innspill til hvilke tiltak som er adekvate for å imøtegå krisen. Styret er opptatt av at Innovasjon Norge arbeider videre med å bli datadrevet og kunnskapsbasert i sin rolle som innovasjonspolitisk rådgiver. Selskapet har styrket samarbeidet med akademia, senest gjennom en samarbeidsavtale med flere norske universiteter i 2020 og etablert et analysemiljø internt.

De usikre utsiktene for internasjonal handel og internasjonale verdikjeder som følge av koronapandemien har gitt endrede og mer bevegelige rammebetingelser for norsk næringsliv som skal ut i internasjonale markeder. Styret vurderer at **eksport og internasjonalisering** av norsk næringsliv er av stor betydning for hvordan norsk økonomi klarer seg gjennom krisen og har prioritert implementering av den nye eksportstrategien i 2020. Strategien vil bidra til et sterkere og mer fleksibelt apparat for som kan understøtte norsk eksportrettet næringsliv og som evner å prioritere og jobbe strategiske mot konkrete muligheter internasjonalt. Næringslivet vil selv sitte tettere på prioriteringene og samarbeidet i Team Norway vil styrkes.

Styret ser at **EUs programmer** blir en stadig viktigere døråpner til internasjonale markeder, kompetanse og finansiering for vekst. Siden 2014 har norske bedrifter totalt hentet over 4,2 milliarder kroner fra EU-programmene. Med et budsjett på nesten 1 000 milliarder kroner over sju år blir EUs kommende rammeprogram Horisont Europa verdens største forsknings- og innovasjonsprogram. EU vektlegger innovasjon, kommersialisering og næringsliv tyngre enn i tidligere rammeprogrammer. Digital Europe Programme (DIGITAL) og COSME er også viktige kilder til kunnskap og finansiering for norske bedrifter. På bakgrunn av dette styrker Innovasjon Norge sin EU-satsing og samarbeidet med andre virkemiddelaktører, som Norges Forskningsråd, blant annet gjennom etablering av et felles EU-team mellom de to organisasjonene.

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med vekt på **måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler**. Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi kostnadene omfatter både leveransekostnader, kunderettede aktiviteter og prosjekter. Administrasjonen utarbeider derfor driftsindikatorer som gir styret og oppdragsgiverne informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet. Kostnadseffektivitet i Innovasjon Norge har vært målt på forholdet mellom hva vi leverer (kroner) og kostnadene ved å levere. 2020 har på alle måter vært et ekstraordinært år for Innovasjon Norge. Det innebærer at denne måten å måle kostnadseffektivitet på, ikke gir et riktig eller fullstendig bilde. De store krisepakken kombinert med lavere kostnader som følge av blant annet redusert aktivitet, innebærer at kostnadseffektiviteten ikke er sammenlignbar med tidligere år.

Selskapets kostnadseffektivitet må sees i sammenheng med oppnådde effekter i norsk næringsliv (formålseffektivitet). Målet er ikke isolert sett å ha lav kostnadsandel, men en riktig kostnadsandel gitt de målgrupper, prioriteringer og virkemiddel som er nødvendige for å oppnå størst formålseffekt.

Styret er innforstått med at Innovasjon Norge, med sitt brede mandat, desentrale organisering, internasjonale tilstedeværelse og brede tjenestespekter, vil ha kostnadselementer som øvrige virkemiddelaktører ikke har. Samtidig arbeides det godt med å digitalisere ulike deler av organisasjonen for å forenkle kundenes tilgang til det offentlige tjenestetilbudet og en generell effektivisering av driften, noe som vil gi effektivitetsgevinster i årene fremover. Styret vil i 2021 vurdere fremtidig kostnadseffektivitet i lys av de forslagene som fremmes som konsekvens av regjeringens helhetlige gjennomgang av de næringsrettede virkemidlene.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Årsresultatet for 2020 ble 122 millioner kroner mot 140 millioner kroner for 2019. Resultat før tap, ble 213 millioner kroner i 2020, mot 184 millioner i 2019. Driftskostnadene er lavere, det samme er kostnadene til kunderettede aktiviteter, mens tapsavsetningene er høyere i 2020 enn i 2019.

Netto renteinntekter utgjorde 435 millioner kroner i 2020 mot 437 millioner kroner året før. Reduksjon i netto renteinntekter på 2 millioner kroner skyldes lavere rentemargin, men også endringer i sammensetningen i utlånsporteføljen. Utbytte og gevinst/tap på verdipapirer viser et tap

på 8 millioner kroner i 2020 mot en gevinst på 0,4 millioner kroner i 2019. Tapet skyldes nedskrivning av verdi på aksjer datterselskapet Investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa AS.

Sum driftsinntekter er 1 195 millioner kroner mot 1 297 millioner kroner i 2019. Reduksjonen på 102 millioner kroner skyldes reduksjon i offentlige inntekter med 16 millioner kroner, 81 millioner kroner i eksterne inntekter og 4 millioner kroner i diverse driftsinntekter. Reduksjonen i offentlige inntekter er en følge av at det inntektsføres i forhold til sum driftskostnader som ikke dekkes av eksterne inntekter og diverse driftsinntekter. Reduksjonen i eksterne inntekter skyldes i hovedsak avlyste og utsatte arrangementer som følge av korona. Netto reduksjon i diverse driftsinntekter på 4 millioner kroner skyldes i hovedsak at vi i 2020 har hatt en økning i netto provisjonsinntekter på EIF garantier på 3 millioner kroner, en reduksjon i netto valutatap på 2 millioner kroner, samt lavere leieinntekter på 9 millioner kroner sammenlignet med 2019.

Driftskostnadene er 1 409 millioner kroner mot 1 550 millioner kroner i 2019, en netto reduksjon på 141 millioner kroner. Lønns- og personalkostnadene er 821 millioner kroner i 2020 mot 776 millioner kroner i 2019. Økning på 46 millioner kroner skyldes primært økning i antall årsverk fra i snitt 736 i 2019 til et snitt på 767 for 2020, samt overtidsbetaling i 2020. Økningen i antall årsverk er relatert til midlertidige stillinger som følge av koronakrisen og arbeidet med å få ut krisepakken til næringslivet. Avskrivninger er redusert med 49 millioner kroner sammenlignet med 2019. Dette skyldes i hovedsak at vi i 2020 ikke har meravskrivninger på immaterielle eiendeler, slik vi hadde i 2019. Direkte prosjektkostnader er redusert med 146 millioner kroner som følge av innsparingstiltak for å justere for tapt ekstern inntekt i forbindelse med avlyste og utsatte arrangementer og aktiviteter som følge av Covid-19, samt reduserte kostnader knyttet til omstilling av reiselivsaktiviteter sammenlignet med fjoråret. Andre driftskostnader er omtrent på nivå med fjoråret.

Til tross for koronakrisen er misligholdet i porteføljen relativt lavt, og det er få konkurser. Netto tap på utlån utgjør 91 millioner kroner mot 44 millioner kroner i 2019. Netto tap skyldes i hovedsak i økning i konstaterte tap og økning i gruppenedskrivninger på lavrisikoorrdningen. Det påregnes normalt årlige tap på lavrisikolån tilsvarende 0,5 prosent av porteføljen. For 2020 utgjorde tapsprosenten 0,65 prosent av porteføljen. Tap på utlån knyttet til Innovasjon Norges risikolåneordninger dekkes av tapsefond, og har dermed ikke resultatmessig effekt for Innovasjon Norge. Tap på utlån for risikolån og garantiordningene var i 2020 94 millioner kroner, mot 157 millioner kroner i 2019. Denne utlånsvirksomheten er forutsatt å innebære høyere risikoprofil enn lavrisikolåneordningen, og tap over tid på nær 5 prosent av porteføljen per år. Tapene utgjorde 1,7 prosent av porteføljen i 2020 (3,4 prosent i 2019).

Såkornfondene ble overført til Investinor AS med virkning fra 1.5.2020. Det medfører blant annet at Innovasjon Norge ikke lenger har eierinteresser i tilknyttede selskaper (299 millioner kroner i 2019) og innskutt kapital i låne- og investeringsfond er redusert med 2 milliarder kroner i 2020.

Kontantstrømmen viser at det årlig går store brutto inn- og utbetalinger gjennom Innovasjon Norge. Dette skyldes særlig at en stor del av innlånene for lånevirkksomheten refinansieres ca. hver tredje måned.

Innovasjon Norges balanse ved utgangen av året var 28,9 milliarder kroner, noe som er 2,6 milliarder kroner mer enn i 2019 (26,3 milliarder kroner). Av dette utgjør netto utlån 19 milliarder kroner per 31.12.2020 (18,5 milliarder kroner per 31.12.2019). Det er i 2020 utbetalt 4,0 milliarder kroner i nye utlån (3,0 milliarder kroner i 2019) og 4,9 milliarder kroner i tilskudd (2,8 milliarder kroner i 2019).

Selskapet har ikke hatt utgifter eller investeringer knyttet til forskning og utvikling i løpet av 2020. Det gjennomføres imidlertid eksterne evalueringer og analyser av selskapets aktiviteter og

virkemiddelbruk, også i samarbeid med forskningsmiljøer. Kunnskapen fra disse benyttes i selskapets utvikling av tjenestetilbud, organisasjon og arbeidsprosesser.

RISIKOSTYRING

Selskapet gjennomfører årlige vurderinger av forhold som er viktige for å nå målene om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Innovasjon Norge står overfor en rekke risikoer fra eksterne faktorer knyttet til politiske, økonomiske eller teknologiske forhold og interne faktorer knyttet til medarbeidere, ledelse, systemer og prosesser. Risikouniverset inneholder: strategisk risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko.

Strategisk risiko

Strategisk risiko omfatter forhold som er viktige for Innovasjon Norges langsiktige måloppnåelse knyttet til formål, delmål og oppdragsgivernes prioriteringer. Selskapet gjennomfører vurderinger av forhold som er viktige for selskapets måloppnåelse på overordnet nivå. Dersom det skjer betydelige endringer i norsk økonomi, oppdragssituasjonen for selskapet eller at selskapet har betydelige avvik i tertialvis rapportering av måloppnåelse, vil det gjennomføres ekstraordinære risikovurderinger. Ved behov gjennomføres risikovurderinger av kritiske funksjoner og avgrensede områder på lavere nivå.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen omfatter i hovedsak valuta-, likviditets-, kreditt- og renterisiko.

Valutarisiko. Innovasjon Norge har inntekter og kostnader i valuta. Valutarisiko knyttet til oppgjør av kostnader balanseres i hovedsak opp ved at selskapet har bankkonti i valutaer for de vesentligste valutaene selskapet handler i.

Likviditetsrisiko. Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til Innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og låntakers evne til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Likviditetsrisikoen er dermed minimal.

Kredittrisiko. Kredittrisiko er finansiell risiko knyttet til utlånsvirksomheten og er en vesentlig risikotype i Innovasjon Norge. Utviklingen i låneporteføljen rapporteres til styret hvert tertial. Oppstår det vesentlige negative endringer, foretas en justering av risikoprofil. Gjennomgang av de vesentlige låneengasjementene og engasjementer med tapshendelse gjøres særskilt en gang i året i forbindelse med årsoppgjøret.

Lavrisikolånene gis på markedsmessige betingelser. Risiko i de enkelte prosjektene som finansieres skal være moderat. Risiko begrenses dermed ved relativt høye krav til sikkerhetsstillelse. Utover risiko på enkeltengasjementer er det strukturell risiko knyttet til den bransjemessige fordelingen av utlånsporteføljen, som avviker fra det som er vanlig for næringslivsporteføljer i banker. Vel 40 prosent er finansiering av fiskebåter, mens porteføljen for øvrig er omtrent likt fordelt mellom landbruk, industri og forretningsmessig tjenesteyting.

Innovasjons- og risikolån er en låneform som i hovedsak skal bidra til å dekke små og mellomstore bedrifters behov for risikoavlastning i prosjekter. Disse lånene ytes med moderate krav til sikkerhetsstillelse, men det forutsettes at kundens betjeningsevne er vurdert å være tilfredsstillende. Risikoen i denne type lån er relativt høy.

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån og garantier. Målet med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial, og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers vil være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. For en mindre andel av denne låneporteføljen deler European Investment Fund (EIF) tapsrisikoen med Innovasjon Norge på 50/50-basis.

Renterisiko. Renterisikoen styres og reduseres gjennom en tilpasning av utlånsvilkårene til vilkårene på innlånssiden. Innlånene skal motsvare utlånene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere låneordningene. Innlånene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger de potensielle tapskildene som er knyttet til den løpende driften av Innovasjon Norge. Dette er for eksempel svikt i rutiner, svikt i datasystemer, kompetansesvikt og tillitsbrudd hos ansatte. Internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen.

Selskapets styrende dokumenter er samlet og tilgjengeliggjort i en egen database. Innovasjon Norge har beredskapsplaner og gjennomfører jevnlige øvelser. En egen compliance-funksjon bidrar til at selskapet reduserer risikoen for å pådra seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at eksternt og internt regelverk ikke etterleves. Som en av de sentrale aktørene blant virkemiddelaktørene i Norge yter Innovasjon Norge statsstøtte blant annet i form av tilskudd og subsidierte lån, hvilket innebærer en forpliktelse til å overholde statsstøtteregelverket i EØS-avtalen. For å sikre forsvarlig etterlevelse har Innovasjon Norge utarbeidet en omfattende veileder som alle saksbehandlere og beslutningstakere anvender. I alle finansieringssaker nedtegnes hvordan statsstøtteproblematikken er ivaretatt, og i tillegg kontrollerer juridisk avdeling saker av særlig stor betydning eller kompleksitet, samt driver løpende opplæring av organisasjonen. Innovasjon Norges arbeid for å redusere risikoen for å pådra seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap og tap av omdømme som følge av at internt eller eksternt regelverk ikke etterleves, er organisert etter IIAs modell for tre forsvarslinjer, i tillegg til eksterne kontroll- og bekreftelsesfunksjoner.

Det primære ansvaret ligger i førstelinjen, det vil si i operasjonell ledelse og i ytterste instans gjennom alle ansattes ansvar for å utføre sitt arbeid med de fullmakter, instruksjer, policyer og retningslinjer som gjelder den enkelte. I Innovasjon Norge har alle lederne et særskilt ansvar for å etablere og gjennomføre risikostyring og internkontroll innenfor sitt ansvarsområde.

Selskapets compliancefunksjon har til formål å forebygge, avdekke og hindre gjentakelse av brudd på lover og regler. Compliancefunksjonen er sammen med risikostyringsfunksjonen definert som andrelinjefunksjoner med ansvar for å overvåke, vurdere, gi råd om, aggregere og rapportere om risikosituasjonen, men uten egne fullmakter til eller ansvar for å endre Innovasjon Norges forretningsrisiko. Tredjelinjen består av internrevisjon, som på vegne av styret og ledelsen reviderer om virksomheten har tilstrekkelige prosesser for risikostyring og internkontroll. Internrevisjon er utkontraktet til ekstern leverandør.

Eksternrevisor og Riksrevisjonen utgjør i tillegg eksterne kontroll- og bekreftelsesfunksjoner.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld og resultat. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av selskapet og som ikke fremkommer av årsregnskapet med tilhørende noter.

ARBEIDSMILJØ

Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å lykkes med IA-arbeidet, og i Innovasjon Norge har både ledelse, tillitsvalgte og verneombud viktige roller i dette arbeidet. Virksomheten er tilknyttet bedriftshelsetjeneste både ved hovedkontoret, regionkontorene og de fleste av våre kontorer i utlandet.

Det er etablert egne samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg ved regionkontorene i Norge. Det er besluttet å etablere et system med verneombud utland som skal omfatte alle kontorene i selskapet.

Sykefraværet for 2020 var på 3,68 prosent, mot 3,76 prosent i 2019. Til sammenligning var sykefraværet i offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning 4,2 prosent i tredje kvartal 2020. Lavere sykefravær i forbindelse med covid-19 og bruk av hjemmekontor, i tillegg til ny praksis for rapportering av sykefravær, forklarer reduksjonen i årets sykefraværstall. Det ble rapportert én skade i 2020.

Ansatt-turnover i 2020 er på totalt 7,3 prosent. Dette inkluderer vikarer, ansatte på engasjement og pensjonister.

78 nye medarbeidere er rekruttert eksternt, 39 av dem er faste stillinger. Selskapet har gjennomført 51 interne rekrutteringer. Det jobbes for å vri sammensetningen av ansatte i Innovasjon Norge i retning av flere digitale ressurser.

Det ble i oktober/november 2020 gjennomført en helhetlig medarbeiderundersøkelse i selskapet. Resultatene ble fremlagt i desember, og resultatene ble fulgt opp i hver avdeling både før og etter nyttår. Svarprosenten på undersøkelsen var 81 prosent.

Undersøkelsen er utarbeidet av Difi, og resultatene i Innovasjon Norges kan sammenlignes med tilsvarende for totalt 35 000 offentlige ansatte. Hovedtrekk i undersøkelsen:

- Resultater fra undersøkelsen viser at det er et høyt engasjement i Innovasjon Norge. Sammenlignet med andre offentlige virksomheter ligger Innovasjon Norge høyere på denne dimensjonen.
- Det rapporteres også om høy grad av støtte både fra kollegaer og ledere, samt at mange opplever de får utvikling og læring gjennom jobben. Disse resultatene ligger på samme høye nivå som de gjorde ved undersøkelsen fra våren 2019.
- På områder som tidligere har vært utfordrende, som tillit til selskapets øverste ledelse og utnyttelse av digitale verktøy, er det signifikant fremgang.
- Flere løfter frem behovet for at organisasjonen i enda større grad utnytter digitale løsninger og verktøy, samt bli bedre på intern kommunikasjon.

Innovasjon Norge vurderes som en attraktiv arbeidsplass, både av egne medarbeidere og mulige jobbsøkere. For fjerde år på rad er Innovasjon Norge stemt frem som den mest attraktive arbeidsgiveren av yrkesaktive med økonomiutdannelse i en undersøkelse fra Universum. For femte

året på rad topper Innovasjon Norge også listen over de mest attraktive arbeidsgiverne blant de merkantile studentene (Karrierebarometeret 2020).

LIKESTILLING, MANGFOLD OG DISKRIMINERING

Likestilling og mangfold er implementert i selskapets rutiner og retningslinjer. Bevissthet rundt dette inngår som en naturlig del av måten selskapet jobber på. Innovasjon Norge jobber med å utvikle tiltak og retningslinjer for å bidra til regjeringens inkluderingsdugnad. Innovasjon Norge balanserer i dag begreper i stillingsannonser når det gjelder krav til kompetanse, erfaring og mangfold for å sikre et bredt kandidattilfang blant aktuelle søkere.

Styret består av 11 medlemmer, hvorav fem kvinner og seks menn. Ved utgangen av 2020 var andelen kvinner i toppledergruppen fire av åtte (50 prosent).

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var 55 prosent ved utgangen av 2020. Kvinneandelen av de nyansatte i løpet av 2020 var 46 prosent.

Kvinnefordeling på stillingsnivå:

Stillingskategori	2020	2019	2018
Direktør	68 %	65 %	63 %
Advokat	43 %	43 %	43 %
Avdelingsleder	56 %	58 %	56 %
Spesialrådgiver	38 %	37 %	38 %
Seniorrådgiver	54 %	56 %	53 %
Rådgiver	72 %	74 %	75 %
Konsulent	75 %	77 %	79 %

Lønnsforholdet mellom kvinner og menn; **hele IN:**

Stillingsnivå	Forskjell i gjennomsnittlig grunnlønn (kvinner/menn)*		
	2020	2019	2018
Direktør	- 6,5 %	- 4,6 %	- 7,7 %
Avdelingsleder	- 1,7 %	- 2,1 %	- 0,5 %
Spesialrådgiver	1,8 %	0,2 %	- 0,7 %
Seniorrådgiver	- 4,9 %	- 4,9 %	- 5,6 %
Rådgiver	0,1 %	- 1,5 %	- 2,0 %
Konsulent	3,0 % ***	1,0 % ***	Ikke tilgjengelig **

* Negativt avvik er lavere gjennomsnittlig grunnlønn for kvinner

** Færre enn 4 ansatte i utvalget

*** Kun inkludert ansatte i Norge

Tabellen viser forskjellen mellom kvinner og menns snittlønn. Lønnsforskjeller som følge av ansiennitet er ikke hensyntatt i beregningen. Resultatet viser en mindre differanse enn i 2019 når det gjelder lønnsforskjeller for flere stillingsnivåer.

Innovasjon Norge har en aktiv og bevisst holdning til likelønn i forbindelse med nyansettelser og intern mobilitet, som er et viktig verktøy gitt virksomhetens grad av mobilitet. Generelt er vi bevisst forskjellene i lønn på det enkelte stillingsnivå, og jobber aktivt med å sikre prinsippet om likelønn.

Av 793 ansatte per 31.12.2020 arbeider 32 deltid. Av disse er 84 prosent kvinner.

Selskapet følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper. Innovasjon Norge ønsker medarbeidere med forskjellige kompetanser, perspektiver, alder, kjønn og livserfaringer. Selskapet har en mangfoldserklæring i alle stillingsutlysninger som vektlegger at rekrutteringen skal sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn. Innovasjon Norge oppfordrer også spesielt personer med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en til å søke.

INTERN OMSTILLING OG ORGANISERING

Som konsekvens av ny selskapsstrategi, ble det gjennomført en større omorganisering høsten 2019. Ny divisjonsstruktur ble satt 1. januar 2020, i tillegg ble det gjort endringer innenfor divisjonene første halvår. Den nye strukturen ga også endringer selskapets ledergruppe. Den nye ledergruppen er nå fulltallig, med 8 medlemmer.

Målsettingen med endringene har vært å sette kundens behov i sentrum, styrke organisasjonens evne til å levere på oppdragene, i tillegg til å redusere tid- og kostnadskrevende behov for intern koordinering. Organisasjonens medarbeidere og tillitsvalgte har vært tett involvert i arbeidet, gjennom dialogmøter på divisjonsnivå og på arenaer som SAMU. Følgende designkriterier ble lagt til grunn for organiseringen på divisjonsnivå og har også vært førende for organisering på øvrige nivåer:

- å organisere for å levere på kjernen i samfunnsoppdraget
- en balansert organisasjonsmodell med hensyn til ansvar, budsjett og antall medarbeidere
- mindre silo, mer helhet, mer robuste fagmiljøer
- fokus på strategi og virksomhetsstyring, samt ivareta dialogen med oppdragsgivere på en bedre måte, det vil si mer enhetlig kommunikasjon og færre kontaktpunkter

Digitaliseringen av Innovasjon Norge er en viktig forutsetning for realisering av strategien, og fortsetter med god fart. Innovasjon Norge bygger en robust organisasjon for digital utvikling. I januar 2020 ble den nye enheten Mennesker og Teknologi etablert. Her finnes utviklere, HR og digitale ressurser som skal bidra til å drive digital produktutvikling fremover. Mange av de nye digitale ressursene er et resultat av intern kompetansevidning, og målet er å øke andelen digitale ressurser i Innovasjon Norge totalt. Smidige metoder og utvikling i tverrfaglige produktteam er sentralt i dreiningen mot en mer digital virksomhet.

I et krevende år med en global koronapandemi muliggjorde Innovasjon Norges digitale infrastruktur og kompetanse en smidig overgang til arbeid hjemmefra. Her fortsatte utviklingen av gode digitale løsninger og hurtig tilpasning av systemer, noe som i sin tur gjorde det mulig å doble låne- og tilskuddsvolumet i 2020.

De ansatte har lagt ned en betydelig innsats for å gjennomføre dette, og har også vist en evne til å tilpasse seg en ny arbeidssituasjon med hjemmekontor og nye digitale løsninger. Denne innsatsen har medført stor belastning på en del ansatte. Det har også vært høyt fokus på finansieringstjenester på bekostning av den verdikjende dialogen med kunder og andre kompetansetjenester. Det er viktig å komme over i mer normal drift når den ekstraordinære perioden preget av pandemi er over.

Innovasjon Norge har i 2020 også gjennomført en dreining av reiselivsoppdraget i tråd med redusert finansiering i statsbudsjettet og føringer fra Nærings- og fiskeridepartementet. Endringen innebar at Visit Norway i løpet av året har dreid innsatsen fra en generell profilering av Norge mot utviklingen

av Norge som reiselivsdestinasjon, samtidig som den generelle profileringen av Norge ble redusert. Endringene førte til et generelt nedtak av pressearbeidet på flere av våre kontorer i utlandet, herunder reduksjon av antall ansatte, i tillegg til prioritering av områder for Visit Norways strategiske tilstedeværelse.

Gjennom prosjektet «Rigget for eksport» gjorde Innovasjon Norge en grundig analyse av hvordan organisasjonen kan bidra til økt eksport, flere internasjonale investeringer og økt kunnskaps- og teknologisamarbeid. Forslagene som blant annet var knyttet til å sikre mer målrettet innsats og i sum et styrket eksportarbeid innebar blant annet en reduksjon i antallet faste kontorer og ansatte i mindre relevante markeder til fordel for styrking av kapasitet og kompetanse i de mest relevante områdene. Endringene er implementert i 2020 og får som konsekvens at antallet faste internasjonale kontorer reduseres med seks. Samtidig styrker vi vår tilstedeværelse i fire markeder.

YTRE MILJØ

Virksomheten har ikke bidratt til forurensning av det ytre miljø utover det som er naturlig for denne type virksomhet. Hovedkontoret og distriktskontorene er sertifisert som «Miljøfyrtårn».

REDEGJØRELSE OM SAMFUNNSANSVAR

Innovasjon Norge arbeider aktivt for å fremme et ansvarlig næringsliv, både internt i selskapet og blant selskapets kunder, leverandører og samarbeidspartnere.

Innovasjon Norges forventninger og krav til egne ansatte, tillitsvalgte og konsulenter som utfører tjenester for selskapet, er beskrevet i selskapets etiske retningslinjer og antikorrupsjonspolicy. De etiske retningslinjene inneholder også et eget kapittel om forretningsetikk der det understrekes at etikk og samfunnsansvar skal inngå i vurderingskriteriene ved bruk av selskapets tjenester, for valg av samarbeidspartnere og leverandører. Innovasjon Norges samfunnsansvarsarbeid og etiske rammeverk er også et eget punkt i selskapets prosedyre for opplæring av nyansatte. Innovasjon Norge har også utdypende retningslinjer for blant annet habilitet, adgangen til å inneha tillitsverv og bierverv, samt regler for eierskap og handel med verdipapirer.

Som en del av arbeidet med å forankre samfunnsansvar i hele Innovasjon Norge, er det etablert et eget kompetanseteam med ressurspersoner. Kompetanseteamet støtter medarbeiderne, sparrer med dem om vanskelige saker og gjennomfører opplæringstiltak. Innovasjon Norge har et opplegg for dilemmatrening, der formålet er å sikre at alle som utfører arbeid eller tjenester for Innovasjon Norge kjenner til gjeldende rettslig og etisk rammeverk, og evner å identifisere og håndtere situasjoner som kan oppstå.

Selskapets bærekraftstrategi (2016-2020) utgjør rammen for Innovasjon Norges arbeid for å styrke ivaretagelsen av samfunnsansvar blant kundene. Den legger FNs bærekraftsmål, prinsippene til FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter til grunn for arbeidet med strategien og implementeringen. Kravene som stilles til kunder og samarbeidspartnere er fastsatt i dokumentet «Policy for god forretningsskikk». Det baserer seg på de samme retningslinjene og prinsippene - alle anerkjente standarder for ansvarlig næringsliv.

Ansvarlig næringsliv er en integrert del av Innovasjon Norges tjenester, og det er et krav at alle som mottar tjenester fra Innovasjon Norge ivaretar prinsipper for ansvarlig næringsliv i tråd med de nevnte retningslinjene og prinsippene. Dette innebærer også at kunder og partnere kjenner til egne

vesentlige risikoområder knyttet til korrupsjon, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, negativ påvirkning på miljø, og andre sider knyttet til forretningsetikk - samt at de iverksetter tiltak for å håndtere disse. Bestemmelser om dette er også blant annet tatt inn i Innovasjon Norges standardvilkår for lån, tilskudd og garantier.

En egen «Finansieringshåndbok» er tilgjengelig for selskapets kunde- og finansieringsrådgivere. Denne har et omfattende kapittel som veileder rådgiverne i hvordan de kan sikre at bærekraft og ansvarlig næringsliv blir riktig vurdert i alle prosjekter og ved alle kunder som søker finansiering hos Innovasjon Norge. Det er også utarbeidet en egen veileder for håndtering av saker med "røde flagg" - særskilte risikomomenter knyttet til ansvarlig næringsliv. I enkelte av Innovasjon Norges kompetansetjenester leveres det en egen modul om ansvarlig næringsliv, særlig tilpasset bedrifter som satser internasjonalt.

Innovasjon Norge har i 2020 gjennomgått porteføljen av leverandører med en risikobasert tilnærming. Noen av de leverandørene som er vurdert til å i størst grad være eksponert for mulig arbeidslivskriminalitet er fulgt opp, og Innovasjon Norge har mottatt tilfredsstillende svar på at de jobber med å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Dette gir et godt grunnlag for videre oppfølgingsarbeid.

Innovasjon Norge har flere oppdrag som innebærer å bistå bedrifter inn i krevende markeder, gjennom for eksempel Enterprise Development for Jobs, Visjon 2030, delegasjonsreiser og Global Growth-programmer. Ulike aspekter av ansvarlig næringsliv har vært tema på mange seminarer og digitale møteplasser innenfor rammene av Innovasjon Norges oppdrag.

Innovasjon Norge har en elektronisk varslingskanal som både er tilgjengelig for interne og eksterne. Varslingskanalen er tilgjengelig på intranett og på Innovasjon Norges hjemmeside, og gjør det mulig for selskapet å kommunisere med anonyme varslere.

Innovasjon Norge har en risikobasert tilnærming til gjennomføring av Integrity Due Diligence (bakgrunnsundersøkelser) av kunder, leverandører og aktører som Innovasjon Norge setter kunder i kontakt med. Det er utarbeidet styrende dokumentasjon som angir i hvilke tilfeller det skal gjennomføres bakgrunnsundersøkelser. Selve utførelsen av bakgrunnsundersøkelsen reguleres av en egen prosedyre.

RESULTATDISPONERING

Regnskapet for 2020 viser et overskudd på 122 millioner kroner. For ytterligere detaljer rundt utbytteregeles vises det til note 34. Styrets forslag til disponering av overskuddet er som følger:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Lavrisikordningen	kr	91 097 451
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Innovasjonslån og garantier	kr	22 366 917
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra:		
Risikolån og garantier	kr	17 510 981
Fordelt på:		
Troms og Finnmark fylkeskommune	kr	5 508 619
Nordland fylkeskommune	kr	2 751 837
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	2 565 702
Vestland fylkeskommune	kr	2 077 312
Trøndelag fylkeskommune	kr	1 623 000
Innlandet fylkeskommune	kr	1 486 233
Vestfold og Telemark fylkeskommune	kr	788 521
Agder fylkeskommune	kr	467 038
Viken fylkeskommune	kr	235 384
Rogaland fylkeskommune	kr	7 335
		17 510 981
Overført til opptjent kapital:		
Investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	kr	-8 840 068
Sum totalt		122 135 280

UTSIKTENE FOR 2021

Krisen har forsterket norsk næringslivs behov for Innovasjon Norges virkemidler og bistand. Vårt samfunnsoppdrag ligger fast. Også i 2021 skal Innovasjon Norge bidra til utvikling og omstilling av norsk økonomi. Selskapet skal øke næringslivets samlede verdiskaping gjennom å stimulere til flere gode gründere og bidra til at Norge får stadig flere vekstkraftige bedrifter og sterkere innovative næringsmiljøer. Tiltak for å stimulere til vekst gjennom eksport og internasjonalisering er en viktig del av Innovasjon Norges innsats. Gjennom vår regionale og internasjonale tilstedeværelse, skal Innovasjon Norge være sparringpartner for bedrifter i hele landet og i 2021 styrke vår rolle som førstelinje for et samlet norsk virkemiddelapparat. Tiltak for å stimulere til vekst gjennom eksport og internasjonalisering er en viktig del av Innovasjon Norges innsats.

Beredskap for videre krisetiltak i 2021

Våren 2020 ble norsk økonomi truffet av det kraftigste tilbakeslaget siden andre verdenskrig. Strengte smitteverntiltak tok ned aktiviteten i mange næringer, etterspørselen falt kraftig, og på kort tid ble antallet registrerte arbeidsledige firedoblet. Krisen rammet store deler av verden samtidig, og oljeprisen stupte. Norges Bank satte styringsrenten til null, og det ble satt inn en finanspolitisk stimulans uten historisk sidestykke. Etter en bedring utover våren og sommeren ble smittesituasjonen igjen forverret gjennom høsten og vinteren, og smitteverntiltakene ble strammet inn igjen.

Styret konstaterer at Innovasjon Norge i 2020 som beredskapsorganisasjon effektivt og raskt bidro til å håndtere en betydelig større oppdragsportefølje enn i et normalår. Skulle regjeringen ha behov for å iverksette ytterligere krisetiltak overfor norsk næringsliv i 2021, vil Innovasjon Norge også være beredt til å løse slike oppdrag.

De langsiktige utfordringene består

I årene fremover står vi overfor både nye og kjente utfordringer. Norge møter krevende utfordringer gjennom blant annet endrede internasjonale rammebetingelser, klimaendringer, endringer i befolkningen og arbeidslivet og endrede økonomiske forutsetninger.

Endrede rammebetingelser internasjonalt i retning av mer rivalisering og mindre samarbeid mellom land er bekymringsfullt i en tid da verden mer enn noen gang trenger å stå sammen om å løse felles utfordringer. Verdenssamfunnet står overfor en enorm, felles utfordring med å redusere utslippene av klimagasser. En aldrende befolkning følger av at vi lever lenger. Svekket produktivitetsvekst de siste tiårene er en utfordring vi deler med de fleste andre vestlige land. For Norge vil i tillegg petroleumsnæringen miste mye av sin betydning som vekstmotor for norsk økonomi. Usikkerhet og svingninger i verdens aksjemarkeder påvirker verdien av Statens pensjonsfond utland, som har finansiert en stadig større andel av statsbudsjettene.

Et sterkt, mangfoldig og omstillingsdyktig næringsliv er avgjørende for Norges vekstevne og for et godt velferdsnivå i fremtiden. For å opprettholde veksten i velferden trenger norsk økonomi flere bein å stå på. Vi må skape flere jobber, i flere bransjer, over hele landet. Det må være vekst i privat næringsliv.

Styret legger til grunn at vekst forutsetter evne til omstilling, innovasjon og nyskaping. Verdien av Innovasjon Norges langsiktige arbeid er forsterket gjennom krisen og vil bli stadig større i årene fremover. Styret er opptatt av at Innovasjon Norge også fremover har oppdrag og rammer som gjør nødvendig innsats mulig, av at virkemidlene faktisk er utløsende, av at virkemiddelapparatet er enkelt å bruke og av at Innovasjon Norge videreutvikler våre regionale og internasjonale partnerskap til beste for norsk næringsliv.

En dør inn

Som et ledd i en økt brukervennlighet i det næringsrettede virkemiddelapparatet har Nærings-og fiskeridepartementet bedt Innovasjon Norge ta rollen som felles førstelinje for virkemiddelapparatet, inkludert henvisningskompetanse til de andre virkemiddelaktørene. I 2021 skal vi også utrede et forslag til en felles digital inngang i samråd med de berørte virkemiddelaktørene.

Styret deler ambisjonen om en dør inn til virkemiddelapparatet. Det vil forenkle hverdagen til kundene. Innovasjon Norge har erfaring og kompetanse, teknologi, prosesser og organisasjon som gjør oss godt rustet til å få frem et felles målbilde, for så å realisere en dør inn til virkemiddelapparatet.

Måltetinnsett for norsk eksport

Innovasjon Norge følger opp regjeringens nye handlingsplan for eksport, og styrker tilstedeværelsen i noen viktige eksportmarkeder. Evnen til å eksportere produkter og tjenester er avgjørende for utviklingen av et konkurransedyktig og bærekraftig norsk næringsliv. Innovasjon, næringsutvikling og eksport henger nøye sammen. Innovasjon Norge gjør nå endringer som vil styrke den eksportrettede innsatsen vår og gi nødvendig fleksibilitet til å bistå bedrifter i arbeidet med å gripe konkrete markedsmuligheter i utlandet. I sum innebærer dette at vi spisser innsatsen.

Som konsekvens styrker Innovasjon Norge nå tilstedeværelsen i de markedene med størst interesse og potensial for norsk næringsliv. Samtidig reduserer vi innsatsen i markeder der vår støtte ikke er like etterspurt.

Styret vil understreke at målet med endringene er å styrke den samlede eksportinnsatsen. Samarbeidet i Team Norway internasjonalt er sentralt for å kunne bistå norske bedrifter både der vi er til stede og i markeder der vi ikke er til stede i dag. I tillegg yter Innovasjon Norge bistand til bedrifter som eksporterer eller ønsker å eksportere også fra regionkontorene i Norge. Eksport starter hjemme.

EUs forsknings- og innovasjonsprogrammer

Horisont Europa blir verdens største forsknings- og innovasjonsprogram. Norsk deltagelse i Horisont Europa er av stor betydning for norsk næringsliv og for norske forsknings- og innovasjonsmiljøer. Sammenlignet med tidligere rammeprogrammer, stiller Horisont Europa økte krav til målbare effekter, en større nærhet til marked og samfunn, sterkere satsing på kommersialisering og innovasjon, og involvering av et bredere sett med aktører, hvor næringslivet i større grad må involveres. Digital Europe Programme (DIGITAL) er et nytt EU-program, med mål om å styrke Europas evne til å ta i bruk avansert digital teknologi, særlig blant SMBer og i offentlig sektor. Også dette programmet vil by på store muligheter for norsk næringsliv. Sammen med programmer som COSME, der Innovasjon Norge lenge har hatt en viktig rolle, representerer de nye EU-programmene et svært viktig supplement til de nasjonale virkemidlene.

Styret konstaterer at Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og andre virkemiddelaktører har vært viktige brobyggere mellom norsk næringsliv og mulighetene i Horisont2020 og at det i dette samarbeidet er lagt et solid grunnlag for norsk deltagelse også i de nye EU-programmene.

*

Inngangen til 2021 er preget av usikkerhet. Styret kan med tilfredshet slå fast at Innovasjon Norge i 2020 har hatt en viktig rolle som beredskapsorganisasjon, samtidig som kjerneoppgaven med å bidra til investeringer i innovasjon, kompetanseheving og FoU er styrket. Innovasjon Norge er godt rustet til å påta seg de oppgaver som ligger foran oss. Styret vil uttrykke takknemlighet for den tillit kunder,

oppdragsgivere og samarbeidspartnere har vist organisasjonen gjennom 2020 og vil rette en særlig takk til selskapets ansatte, som i et ekstraordinært år har gjort en ekstraordinær innsats til beste for norsk næringsliv.

Oslo, 17. mars 2021
I styret for Innovasjon Norge

Gunnar Bovim
(styreleder)

Jørund Ødegård Lunde
(nestleder)

Sigbjørn Johnsen

Merete Nygaard Kristiansen

Eirik Wærness

Jan Løkling

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund

Karin Ammerud Sørensen
(ansattvalgt)

Håkon Øveland Nyhus
(ansattvalgt)

Håkon Haugli
(administrerende direktør)

